

Bruselj, 14. oktober 2019
(OR. en)

12836/19

COHOM 112
DEVGEN 190
FREMP 141
CFSP/PESC 754
ACP 114
COEST 222
COLAC 67
COASI 137
COAFR 200
MAMA 155
MOG 87

IZID POSVETOVANJA

Pošiljatelj:	generalni sekretariat Sveta
Datum:	14. oktober 2019
Prejemnik:	delegacije
Št. predh. dok.:	12699/19
Zadeva:	Sklepi Sveta o demokraciji

V prilogi vam pošiljamo Sklepe Sveta o demokraciji, ki jih je Svet sprejel na 3720. seji
14. oktobra 2019.

Sklepi Sveta o demokraciji

1. Danes živimo v svetu, v katerem se demokracija sooča z izzivi in postavlja pod vprašaj. Čeprav je v mnogih državah trdno usidrana, pa v drugih opažamo naraščajoče avtoritarne težnje. Izzivi so večplastni in z njimi se moramo soočiti prednostno in celovito. Bolj kot je sistem vladanja demokratičen, bolj vključujoča in enakopravna bo družba. Od sprejetja Sklepov Sveta o podpori demokraciji v zunanjih odnosih EU je minilo 10 let, zato je čas, da Unija znova potrdi svoje zaveze.
2. Eden od ciljev zunanjega delovanja Evropske unije je spodbujanje demokracije, pravne države, univerzalnosti in nedeljivosti človekovih pravic in temeljnih svoboščin, kot je določeno v členu 21 Pogodbe. Hkrati je v členu 21 Splošne deklaracije o človekovih pravicah navedeno, da je „[v]olja ljudstva temelj javne oblasti[, ki] se izraža na rednih in poštenih volitvah“.
3. Unija temelji na vrednotah spoštovanja človekovega dostojanstva, svobode, demokracije, enakosti, pravne države ter spoštovanja človekovih pravic, kot je določeno v členu 2 Pogodbe. Te vrednote so med seboj povezane in se vzajemno krepijo. Zelo pomembno je, da se zagotovi skladnost notranjih in zunanjih politik EU. Kot je utemeljeno v globalni strategiji EU, je podpiranje demokracije, človekovih pravic in pravne države zunaj EU tudi v strateškem interesu Unije, saj prispeva k skupni zunanji in varnostni politiki EU, med drugim:
 - s krepitevijo učinkovitega, preglednega in odgovornega večstranskega sistema, ki temelji na pravilih ter ga želijo spodbujati EU in podobno misleči partnerji,
 - z omogočanjem in pospeševanjem izvajanja agende za trajnostni razvoj do leta 2030, zlasti cilja 16 o odgovornih institucijah in vključujočem odločanju na podlagi sodelovanja ter cilja 10 o zmanjševanju neenakosti,

- z ustvarjanjem pogojev za trajni mir in varnost ter preprečevanjem nasilnih konfliktov na podlagi sodelovanja in prevzemanja odgovornosti, odzivnosti na težave in politične mediacije v sporih,
 - z oblikovanjem vključujočih in odpornih demokratičnih družb, ki so zmožne ustvarjati priložnosti za svoje prebivalstvo in obenem omogočati spodbujanje na pravicah temelječega pristopa k migracijam, obravnavanje prisilnega razseljevanja in zmanjševanje dejavnikov, ki spodbujajo nedovoljene migracije.
4. Svet ponovno potrjuje načela iz sklepov o podpiranju demokracije iz leta 2009 ter opozarja na strateški okvir EU za človekove pravice in demokracijo iz leta 2012 ter poznejše akcijske načrte za človekove pravice in demokracijo, pa tudi na izkušnje, ki jih je EU pridobila v zadnjem desetletju pri svojem delovanju v podporo demokraciji, temeljnim svoboščinam in pravni državi po svetu. Izpostavlja tudi pomen sklepov o zagotavljanju svobodnih in poštenih volitev v Evropi iz leta 2019 in sklepov o sodelovanju EU s civilno družbo na področju zunanjih odnosov iz leta 2017 ter nadaljnega ukrepanja na njihovi podlagi. Pozdravlja prizadevanja za pripravo novega akcijskega načrta EU za človekove pravice in demokracijo za obdobje 2020–2024. Ti sklepi Sveta bodo po potrebi upoštevani v akcijskem načrtu.
5. Ljudje po svetu vedno znova dokazujejo, kako močna je njihova želja, da bi se jih bolj slišalo in bi bili močnejše vključeni v postopke odločanja. Na vseh celinah demokracija vedno znova dokazuje svojo odpornost, vseeno pa je postavljena pred nove in vedno večje izzive.

Ti med drugim vključujejo:

- (i) **spodkopavanje demokratičnih procesov in institucij**, vključno z ohranjanjem navidezne demokracije za legitimiziranje avtorskih režimov, kršenjem ustavnih omejitev, poseganjem v sodstvo, zmanjševanjem pluralnosti medijev, omejevanjem pravnega in političnega prostora za opozicijske stranke ter zmanjševanjem preglednosti vloge nekaterih akterjev v demokratičnem procesu ter pri financiranju političnih in tematskih kampanj;

- (ii) **nizko stopnjo zaupanja** v institucije in politike zaradi vse večjih socialnih in ekonomskih neenakosti, korupcije in nezadostnega vključevanja;
 - (iii) **krčenje demokratičnega prostora za civilno družbo**, med drugim zagovornike človekovih pravic in aktiviste na področju demokracije ter svobodne in neodvisne spletne in nespletne medije, z uporabo nasilja, preganjanjem in ustrahovanjem, restriktivno zakonodajo, omejitvami pri registraciji in financiranju ter povračilnimi ukrepi;
 - (iv) **vedno več kršitev človekovih pravic in temeljnih svoboščin**;
 - (v) **manipulacijo s pomočjo spletnih tehnologij**, vključno s kampanjami dezinformiranja, vladno podprtimi omejitvami in prekinitvami delovanja, sovražnim govorom, nezakonitim pošiljanjem ciljno usmerjenih sporočil posameznim državljanom, kar krši pravico do zasebnosti in varstva podatkov, ter izogibanjem učinkovitemu nadzoru nad financiranjem pošiljanja političnih sporočil. Internet je veliko doprinesel k demokratizaciji, vendar je po drugi strani ekonomski model digitalnih platform prav tako prispeval k nastanku teh izzivov.
6. Svet se zato strinja, da bo nadalje razvijal skupen in praktičen odziv na te izzive, ki temelji na tesnem sodelovanju med institucijami EU in državami članicami. Ob upoštevanju dejstva, da procesi krepitve demokracije potekajo v različnih kontekstih, bodo institucije EU in države članice spodbujale pozitivne trende in se zoperstavile negativnim, pri čemer bo poudarek na naslednjem:
- a) prizadevanje za izvajanje Agende 2030 in zlasti ciljev trajnostnega razvoja 10 in 16 za celovito spodbujanje in ohranjanje demokratičnega upravljanja, človekovih pravic, pravne države, odgovornosti in sodelovanja ter vključujočega odločanja in za zagotavljanje skladnosti s prizadevanji EU za odpravo neenakosti. Boj proti neenakosti je bistven za ponovno vzpostavitev zaupanja v demokracijo in njene institucije;
 - b) spodbujanje polne udeležbe vseh brez diskriminacije in v tem smislu močno zavzemanje zlasti za podporo večji udeležbi in zastopanju žensk in mladih ter njihovih interesov v javnem in političnem življenju;

- c) krepitev in podpora zmogljivosti parlamentov in (na nepristranski način) političnih strank na nacionalni in podnacionalni ravni, da bi lahko igrali svojo bistveno vlogo v demokratičnih družbah;
- d) okrepitev in podpiranje mednarodne in lokalne civilne družbe in spodbudnega okolja zanje kot temeljnega stebra pluralistične in vključujoče demokracije. Posebno pozornost bi bilo treba nameniti podpori zagovornikom – in zlasti zagovornicam – človekovih pravic;
- e) krepitev prizadevanj za podporo in zaščito svobodnih in neodvisnih spletnih in nespletnih medijev, tudi s spodbujanjem varnosti novinarjev in podpiranjem za njih ugodnega okolja;
- f) podpiranje prizadevanj za krepitev pravne države, demokratične integritete in odgovornosti s krepitvijo delitve oblasti, dostopa do pravnega varstva in pravice do poštenega sojenja za vse ter bojem proti nekaznovanju in korupciji;
- g) podpiranje in spodbujanje državljanske vzgoje in spletne medijske pismenosti kot nujnega srednje- in dolgoročnega prispevka k odpornosti današnjih demokracij ter spodbujanje uporabe spletnih tehnologij pri krepitvi demokratične udeležbe, odgovornosti in dostopa do informacij;
- h) podpiranje držav pri njihovih prizadevanjih, da bi se pravila, ki urejajo volitve in demokracijo, lahko učinkovita uporabila tudi na spletu, in sicer na podlagi lastnih prizadevanj EU v zvezi s tem, vključno z volilnim svežnjem Komisije in evropsko mrežo za sodelovanje na volitvah, akcijskim načrtom proti dezinformacijam in kodeksom ravnanja v zvezi z dezinformacijami, pa tudi priporočilom Sveta Evrope o standardih za e-volitve in praksami, razvitimi v okviru mehanizma skupine G7 za hitro odzivanje;

- i) spodbujanje večje vključujočnosti in verodostojnosti volilnih procesov z opazovanjem volitev s strani EU, podporo nacionalnim volilnim opazovalcem in krepitevijo skupnih prizadevanj za podporo in spodbudo nadaljnjih ukrepov na podlagi priporočil misij EU in OVSE za opazovanje volitev ter obravnavanjem novih izzivov v zvezi z opazovanjem volitev, tudi v sodelovanju z mednarodno skupnostjo za opazovanje volitev;
 - j) krepitev že obstoječega tesnega usklajevanja z večstranskimi, mednarodnimi in regionalnimi organizacijami z oblikovanjem močnih svetovnih partnerstev za podporo demokraciji in izvajanjem cilja trajnostnega razvoja 16;
 - k) spodbujanje večje preglednosti demokratičnih procesov, zlasti glede financiranja političnih in tematskih kampanj različnih akterjev;
 - l) doseganje sposobnosti za hitro ukrepanje, da bi se s političnimi ukrepi ali dodelitvijo ustreznih sredstev odzvali na močno poslabšanje ali izboljšanje demokratičnih razmer v državah;
 - m) promoviranje bolj prožnega, inovativnega in dolgoročnega pristopa k podpiranju demokracije, ki upošteva naravo konfliktov, ter v tem smislu spodbujanje in podpiranje dela Evropske ustanove za demokracijo in drugih organizacij, ki delujejo na tak način;
 - n) boljše promoviranje pomena demokracije kot svetovne in univerzalne javne dobrine ter seznanjanje javnosti s tem.
7. Svet z zanimanjem pričakuje nadaljnje redne razprave o stanju demokracije po svetu in dejavnostih EU na tem področju.